

Hva er ikke en psykolog

Det brenner, og vi trenger noe mer enn flere betalte hender. En tilstandsrapport om helsevesenet i Norge anno 2023, skrevet som en løfterik dystopi i fire akter.

TEKST:

Ingvill Maria Daatland Hekne

ILLUSTRASJON:

Hilde Thomsen

PUBLISERT 28. mars 2023

EMNER

rammevilkår

Psykisk helsevern

Første akt

Jeg lurer på hva en psykolog ikke er?

Spør for en venn.

En venn som har gått seks år på skole for å bli et bål. Et par myke øyne uten krav og en munn uten svar.

Spør for en annen venn, som er mottakssentral for krav om akuttsamtaler etter kattens død og bestillinger av ADHD-utredninger.

Spør for en gjeng på hjemmekontor som prøver å løse en omsorgskrise med nettbaserte selvhjelpsprogrammer.

For en fyr som reiser med WISC-koffert til et hotell på Helgelandskysten.

Fem psykologstudenter som forteller ungdomsskoleelever at de må snakke med noen når de får kjærlighetssorg.

To samfunnspsykologer som tjenestedesigner en oppblåsbar elefant for å symbolisere livsmestring.

Ei dame med divan som er dagmamma for førtiåtte voksne med nedsatt mentaliseringsevne.

En fyr som leter fortvilt i lommene etter verktøy, en annen som drar hjem til kjellergutter med chilli cheese tops fra McDonald's.

Andre akt

Hendene kjenner

Tyngden av håp

Hvor bleier gnager

Hvordan kjønnsår kryper oppover lår

Klamhet i panner, knehaser, marerittsvette, størkna mensblod, epilepsiskum, avføring på laken, sikkel og tannpastarester som renner nedover kinn, spor i hud etter hikst eller hulk,

tung luft under dobbelt lag med plasthansker

Det er disse hendene som må holde fast i livet, så ingen tar det

Det er disse hendene som munnene spiser av når det ikke er mat hjemme

Det er disse hendene som fester lamme lemmer i takheiser

Det er disse hendene som fører klyx inn i endetarmen og tvinger tannbørster inn mellom sammenbitte kjever

Det er disse hendene som skriver:

Ovennevnte tiltak har ikke vist effekt

Hendene kjennes ru, hovne, som værslitte gummistøvler, brukte, trælete der tjukt rep har gnagd seg flisete på putene i fingerfestet, betente der tommel og pekefinger har presset piller, knokene tørre av såpe og vann, fingertuppene har mistet følsomheten etter gjentatte berøringer, hendene verker der de hviler

Tredje akt

De møtes to ganger i uka i tre år, pasienten (P) sitter på stolen nærmest døren og terapeuten (T) ved vinduet. To hundre ganger leker de mor og datter, P er en dårligere datter og T er en bedre mor. P beskylder T for de villeste feilgrep og T stryker med hårene. P gråter en hel del og T kaster snørrpapiret når P har gått. En dag buser vaktmesteren inn, han skal reparere listene så de kan ikke høre dem ute på

felleskjøkkenet lenger. T blir flau og sier at han forstyrrer, P kaster seg rundt halsen hans som om han var en hjemvendt far og takker for at det endelig er noen som gjør noe nyttig.

Fjerde akt

Tre omsorgstrette og akevittpregede psykologer møtes til nachspiel.

De er medtatte etter å ha kjent politikken velte inn på kontoret i årevis, det kjennes som en tsunami av behov som aldri stilner, som om de prøver å kompensere for et felleskap i oppløsning, som om de ene og alene er ansvarlige for å redde velferdsstatens rykte.

«Nyliberalisme!» Diagnostiserer den radikale. «Folk har blitt lært opp til å være klienter, de skal passivt innta terapi som en pille, de kommer og krever at vi skal løse deres problemer, krever verktøy, men de vil faen meg ikke ta dem i bruk, og skal liksom ikke kreve noe av sine omgivelser, ikke være til bry, og ikke bidra heller, for det er *emotional labour*».

«Ja», sukker den bløte, «det skremmer meg at folk må betale for å bli sett inn i øya, jeg sitter bare der, du er som havet sa en klient idag, gjør ikke en dritt, og så sier de på slutten av timen at de ikke kan snakke sånn med noen andre, har de ikke venner??» Hun sukker igjen og tar en slurk portvin. Den tredje, filosofen mumler «meget forstemmende».

Den radikale reiser seg og roper «mer enn et verktøy for å håndtere stresset, trenger vi en systemnøkkel for å endre hele oppsettet!» Den melankolske og den bløte titter opp «men hvordan?»

En venstrelvelger fra emmasofiaklinikken svinger innom og hjelper nachjgengen over i en ketaminassistert visjon, om et lillahudet vesen, helsevesen, som bor bak legevakten, med mange lange patter, som ammer alle fortapte sjeler. Stutte kvinner og menn i drakter og dresser kommer med sløve store kniver for å kutte i henne, men i stedet for blod kommer det råmelk, som renner nedover Storgata, ned i kumlukkene og inn i de mange små hjem, og små munnar som smatter fornøyd med tungen.

«Omsorg til folket», synger de firstemt.

Merknad: Ingen oppgitte interessekonflikter

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 60, nummer 4, 2023, side 246-248

TEKST:

Ingvill Maria Daatland Hekne, psykolog

ILLUSTRASJON:

Hilde Thomsen, Illustratør

